

Fig. 1. Grundplan af Frijsenborgs hovedbygning før ændringer i 1860erne, sign. F. Meldahl 23. september [18]58 København. 1:400. Øst opad! Kapellet var indrettet i nordfløjens gavlværelse, der på tegningen er mærket »Billard«, NM2. - Ground-plan of the main building of Frijsenborg (before alterations in the 1860s), where a later dismantled chapel existed for a period after 1771.

†KAPEL PÅ FRIJSENBORG

HAMMEL SOGN

Med kgl. bevilling af 8. april 1771¹ oprettedes et kapel i gårdens hovedbygning, da »vejen fra Frijsenborg til Hammel kirke falder temmelig lang og besværlig at passere om vinteren, og at hendes mands såvelsom hendes [Erhard Wedel-

Friis (†1786) og Christine Sophie Friis (†1787)] helbred ikke kan tåle den kulde, som samme-steds falder.« Den forlængst forsvundne kirke-sal, hvis disposition ikke er kendt,² var indrettet i nordfløjens gavlværelse.³ Kapellet bevaredes

efter 1787 og fungerede som ramme om bryllup 1804,⁴ men er antagelig sløjft ved gårdens istandsættelse 1818. Før den store ombygning i 1860'erne benyttedes rummet som billardstue.

Ifølge inventarier 1788 og 1790⁵ var kapellet veludstyret:

»2 store sølvlysestager; 1 sølvkande, 1 stort sølvbæger og 1 sølvtallerken, alle med grev Wedell Friis' [våben], samt 1 oblat æske af sølv, vejer tilsammen 101 lod; 1 fouteral med 1 stort forgyldt sølvbæger og ditto tallerken, vægt 14

lod; 1 messehagel af rød fløjl og guldgalon; 1 alterklæde med 6 støbte sølvbogstaver og årstal 1771 (det er plettet); 1 alterdug med kniplinger; 1 klinkpung med sølvbjælder; 1 lille taburet; 1 lænestol; 1 skrifteskammel; 1 timeglas; 1 bogstol; 1 dåbskande; 3 fyrrebænke; 1 stor lysekrone af støbt messing til 6 lys; 7 stk. ildforgyldte metaldukker; 2 lænke lysestager af zink; 6 runde lysestager af messing; 1 lidet orgelværk; 1 »christen Tøy« og 1 brudetæppe. I »borge gaarden« 1 stor metalklokke.«

¹ Frijsenborg godsarkiv, Hammel. Nr. 157.

² Beskrivelsen beror på de af Danmarks Kirker ordi-nært gennemgåede arkivalier, samt almindelige fremstillinger, f.eks. T. Bundgaard-Larsen: Træk af Frijsenborgs Historie. ÅrbÅrhSt. XLIII, 1950, s. 67-95; J. Clausen: Frijsenborg. Danske slotte og herregårde XIII, 1966, s. 227-42.

³ Usign. lokaleplan 1869 med ældre og samtidige værelsesbetegnelser. NM2. På tegningen formodes gavlrummet, der 1787 kaldtes kirkekammeret, at have været sovegemak før 1771.

⁴ Arne Gammelgaard: Grever og godtfolk. Hammel 1985, s. 110.

⁵ Frijsenborg godsarkiv, Hammel. Nr. 307 og 259. Genstandene er aftrykt i den rækkefølge, de har i inventarfortegnelserne.

Redaktionen har ikke haft adgang til at efterse, hvilke indretninger eller genstande der eventuelt måtte være bevaret på stedet.

Redaktion 1990 ved Kjeld de Fine Licht.